

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piac-utca 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felel.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban:
Horovitz Zsigmond papírzetében
Piac-utca 12. — Telefon : 330.

A virtus.

Tisza István mint politikai láncötörő, produkálja magát Bécs előtt és a létszámemelést sürgeti, követeli, minden ellenszolgáltatás nélkül. A junker-politikus, a geszti vasgróf és politikai láncötörő egyszerűen ezt mondja, hogy a katonai létszámemelést végre kell hajtani, akár kapunk valami ellenértéket, akár nem. Szerinte meg kell szavaztatni a képviselőházzal a nagyhatalmi hóbortmilíókat, a katonai beruházásokat és azt a rengeteg uzorát, amit Bécs követel. Meg kell adni, ha belepusztul is az ország. Híres legény Tisza István. Szórin ül meg a lovat, ha két oldalról fogják. Az egész bihari határban nincs több olyan virtus, mint amilyen ő belé szorult. Hát hogyan szavaztatná ő meg, amit Bécs kíván! Még ha az esthajnali csillagot kérné Schönaich, ő, a virtusgróf, az ugrai főzsoké, azt is megszavaztatná a magyar képviselőházzal.

Nem tud Bécs olyan nemzetrontó tervet kitalálni, amit Tisza ne találna helyesnek. De a magyar kívánságnak nincs nátnál nagyobb ellensége. Hiába harsogja az egész ország, hogy a magyar politika üdve nem azt kívánja, hogy előbb Aehrenthal ágyuiba tömjék a magyar a pénzét, hanem azt kívánja, hogy a magyar választójogi reform készüljön el: Tisza István csak azt hajtogatja: A virtus: virtus, az angyalát! En a katonai létszámemelésnél maradok.

Ő még akkor sem szavazná meg az általános választójogot, ha apró kis szárnyas mamelukok erezkednének le az égből és álmban megmagyaráznák neki, hogy a nemzet politikai jövője, állami fundamentuma, megélhetése és boldogulása attól függ, hogy megtudjuk-e változtatni azt a bűnös, korrupciós politikai rendszert, amely mindenünnen táplálkozik, csak nem a nemzet akaratából.

És még azt mondják, hogy Tisza már kiesett a bécsi urak kegyeiből. O esett volna ki, aki még lélegzetet sem tud venni, ha nem a Burg felé fordul! Vagy ha kiesett, hát majd visszaesik ezekkel a junkerkedésekkel és nemzetellenes virtuskodással. Hiszen azért sürgeti ő ugy a létszámemelést, hogy lássák Bécsben, mindent megad ez a pártvezér, csak ne jöjjön az általános választójog.

De Bécs felé mondhat Tisza, amit akar. Elhitetheti, hogy ő, ha nekifohászódik, egy kézzel legyüri a magyar parlamentben szunnyadozó nemzeti energiát. Elhitetheti, hogy nem tudnak olyan hatalmas vihart támasztani az árulásokkal felzaklatott nemzeti elemek, amilyent ő el ne fujna egyszerre az ő fekete-sárga szuflájával. Elhitethet Bécs felé, amit akar. De nekünk ne virtuskodjék! Mi ismerjük már azt a virtust, amelyben most Tisza ismét igen gangosan bokázik a Belvedere-palota előtt.

Téli kabátot kendénél (Piacz 55. sz.) vegyen.

Dacz.

Irta: Léon Frapié.

A kis Dinard Gastont hosszabb időre kórházba vitték: nehéz zuzódást szenvedett a combján.

Őt éves, szőke, vézna gyermek, kedves kis orral és hegyes állacskával. Olyan, mintha mindig megakarna valakit csókolni; szinte érezzük, mennyire szüksége van arra, hogy becézék, hogy egész valója mohón kívánja, nem a levegőt meg a napfényt, hanem a mosolygást, a kényeztető szavakat.

Az anyja azonban csak vasárnap és csütörtökön látogatja meg s akkor is csak úgy futában, mert kifőzőné s nincs egyetlen szabad pillanata sem. Más pedig egyáltalán nem is jön be hozzá.

Igy hát igen hamar fekete buskomorság markolja meg a lelkét, elveszti élvágját, megszünteti akarateréjét, sőt az erőt is a beszédre. És az orvos, akinek nincs ideje arra, hogy betegjeinek erkölcsi természetét figyelje,

aggodalmasan rázza a fejét e gyógyíthatlan, látszólagos ok nélküli sorvadáson.

De a kórházba egy jólelkű ápolónő került, a husz éves M'le Virnay.

Bevégezte a felsőbb lányiskolát s mielőtt férjhez menne, valamit tenni akar az emberiségért is.

A nagyvilágban azt mondták neki, hogy szép, hogy aranyhaja bevonja a sziveket, hogy arcbőre olyan, mint a róza meg a lilium vegyülete, hogy szeméért az ég irigykedik reá s hogy megelkenése valóságos napsugár.

Eleinte csak nevetett e hízlegéseken, de egy napon kedves, graciózus és mégis maliciózus felelettel lepte meg a hízlegőket.

— Elhiszem önöknek, kedves barátaim, jó szülőim, rokonaim, hogy gyönyörű szép, hogy elragadó vagyok. De az én ragyogásomra nincs szükségük a szalónokban. Felajánlom azt a beteg gyermekeknek.

És így minden nap ellátogat a beteg-

ágyakhoz. De nem úgy ápol, mint a diplomás ápnlónők vagy orvosok, hanem erkölcsileg, az ő saját gráciájának befolyása által, szívének invenciójával, hangjának varázsával.

A kis Gaston egyszerre feltámadt a hangjára. Magába szívta, felitta gyönyörű jószágát és egyszerre felélénkült, megmelegedett, jól érezte magát tőle.

De egy hét múlva a bájos ápolónő úgy találja, hogy az ő ápolása mégsem teljes. — Gaston még mindig hontalannak érzi magát, okvetlenül vele egykoru gyermek társaságára van szüksége.

M'le Virnay megbeszéli a dolgot az ovoda igazgatónőjével s egy délután ez tizenkét leányt és fiút bocsátott rendelkezésére s ő a Gaston ágyához vezeti őket.

Micsoda csodálatos eszme ez! Az iskolás gyermekek zsebeiben lévő különböző tárgyak egyszerre behozzák a betegszobába az utcát, az iskolát, az otthonot, a szünidőt, az egész gyermekes életet.

Legelegánsabb férfi ruhákat készít, szolid árakért

SZABÓ LÁSZLÓ férfi szabó. Debrecen, Széchenyi-utca 1. szám alatt

Legszébb menyasszonyi ékszerek, legjobb órák, gyönyörű ezüstművek

Sándor Ármin

legszolidabb alapon álló új órák, ékszerüzletében

Debrecen Piac-utca 41.

(Dréner sörözők mellett.) Telefon 872. sz.

Eddig nem létezett olcsó árak

Próbált ő már erőszakot venni a magyar képviselőház politikai becsületén. Próbált ő már virtuskodni a magyar alkotmányról. De amikor legjobban fejébe szállt a virtus, akkor olyan ivben repült ki ártó lelkével a parlamentből, hogy négy esztendő kellett hozzá, amíg valamelyest összeszedhette magát.

És ha most ismét olyan tanokat hirdet, hogy Bécs parancsa a legsürgősebb parancs, akkor ezt az önkéntelen politikai utazást, a parlamenttől a politikai tetemek kriptájáig, újra hamarosan meg fogja tenni, ezuttal a visszatérés és politikai feltámadás reménye nélkül.

Virtusnak, virtus, ha Tisza minden alkalommal szembeszáll a nemzet akaratával, de politikának nem politika. Legfeljebb azt éri el vele, hogy nem Hérvary lesz a leggyorsabb lábú politikus, ha repülésre kerül a sor, hanem Tisza István.

Justh Gyula

az általános választói jogról.

A politika eseményei.

A politikai hazug és haszontalan, vagy nemzetellenes kiszólások és kirohanások, Tisza István-féle és munkapárti hangok után ma a becsületes magyar politika is megszólalt. Justh Gyula mondott néhány hatalmas, szót, amely mint szózat hangzik és bejelenti az ellenzék törhetetlen akaratát, hogy az általános választói jognak meg kell valósulni.

A nyilatkozat.

Egy esti hírlap hírt adott arról, hogy a képviselőház küszöbön álló ülészakára a Khnen kormány megbuktatására ellenzéki

blok van készülöben, amely szükség esetén erőlyes obstrukciót is szervezne tervei keresztülvitelére. A P. L. e h iradás kapcsán kérdést intézett Tornyára Justh Gyulához, aki következöleg nyilatkozott a blokkban való közreműködéséről:

— A jelenlegi alkalom, amikor a parlamenti munka szünetel, nem készlet engem arra, hogy politikai nézeteimet nyilvánítsam. Aminthogy nem is tartom ügyes takikának, hogy a követendő haditerveinkről most már nyilatkozzam. Ezzel semmikép sem akarom a harcot bejelenteni, de csak természetes dolog, hogy az az ellenzéki párt, amely engem vezérszereppel tisztelt meg, rendületlenül ragaszkodik programjához, amelyért a parlamentben is helyt fog állani és amelyhez az általános, egyenlő és titkos választójog megvalósítása is hozzátartozik.

A szerb szerződés.

A szkupstina tegnapi ülésén a napirend megállapítása alkalmával Nikolics elnök javasolja, hogy ötödik pont gyanánt az Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést tüzze ki tárgyalásra. Trifkovic radikális rámutat azon körülményre, hogy az 1908. évi kereskedelmi szerződés dacára, hogy a szkupstina már elfogadta volt, egyáltalában nem lett az osztrák és magyar parlamentben előterjesztve. Ebből az okból kívánatos volna az új kereskedelmi szerződésnek Ausztria-Magyarország által való elfogadását bevárni. Protics Sztóján pénzügyminiszter kijelenti, hogy az aggodalmak alaptalanok, mert az új szerződés a király szankcióját előbb nem fogja megnyerni és előbb nem fog érvényre lépni, — mielőtt az osztrák és magyar parlament is elfogadná azt. A szkupstina ezután elfogadta Nikolics elnök javaslatát. A következö ülés holnap lesz.

A perrenertartás ellen.

A képviselőházban legközelebb tárgyalásra kerülö perrendtartási törvényjavaslat

nemely intézkedései ellen a fővárosi kereskedő és iparostestületek, valamint számos ügyvéd mozgalmat indított és vasárnap délelőttre titakozó gyűlést hívott össze az új városháza nagytermébe.

A gyűlésen számos fővárosi kereskedő és iparos, országgyűlési képviselők és ügyvédek jelentek meg.

A jelen voltak lelkes éljenzése közben nyitotta meg Sándor Pál a nagygyűlést. Kijelentette, hogy ezt a gyűlést azért hívták egybe, hogy óvást emeljének a perrendtartási törvénytervezet néhány pontja ellen és megvédjék a kereskedők és iparosok veszélyeztetett érdekeit.

Sándor Pál után Vázsonyi Vilmos beszélt nagy hatással. Azt mondta a többek közt, hogy: Itt a kereskedők és iparosok jogos mozgalmát látja, azt a mozgalmat, amely teljes mértékben készenlében áll. A városi lakosság az utóbbi években sokszor sorompóba lépett fenyegetett érdekeinek megvédésére. Nemrégiben az adóreform ellen gyűléseztek, azután a drágaság ellen. Szabad préda itt a városi lakosság érdeke abban az országban, ahol még a rendi alkotmány éli csökevényes életét. Kijelenti végül szónok, hogy követelni kell a képviselőháztól a szegyenparagrafusok eltörlését.

Végül határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kéri a kormányt és a képviselőházat, hogy a javaslatnak sérelmes határozmányait változtassa meg.

Adózás a vármegyében.

A közigazgatási bizottság ülése.

Ma délelőtt kilenc órakor tartotta meg rendes havi ülését Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága, amely a beérkezett jelentéseket tudomásul vette.

A gyermekek odasereglettek Glaston köré:

— Mennyiféle! hoztunk neked!

Kezüket zsebükbe mélyeszlik s azután nagynehezen huzzák azt onnan vissza, mintha egy füvegnek dugóját huzzák ki.

Adám, aki életrevaló fickó, de rossz tanuló, egy jó kalkulust hozott magával, egy óriási vörös 1-es számot, az egyetlen, a mit eddig életében kapott s talán az utolsót is. De ezzel igen nagy örömet szerez Gastonnak, mert az osztályt, a nevelőkisasszonyt, a leckét képviseli ez a szám. Julie egy bonbont hozott. Igaz, hogy annyira beleragadt a papirosba, hogy nem lehet kivenni belőle, de az mindegy: Gaston tudja, hogy benne van s ez elég.

Marie és Achille két rajzot hoztak, a hátán mozdulatlanul fekvő gyermek előtt a legérdekesebbet: egy automobilt és egy röplőgépet. Pauline egy darab tintatörölő gummit, Totor egy csaknem új acétollat, Jeanette egy eltört kulcsot.

De a legheroikusabb dolgot mégis a kis Martin nyújtja át neki: a saját kicsike egérfogát, melyet mama egy erős cérna segítségével huzzott ki.

Virnay kisasszony a jószág intúciójával maga is gyermekké, társává válik a kis társaságban. Vigyázott rá, hogy az ő ajándéka agyon ne csapja a szegényes, gyerekes ajándékokat s egy gyufanagyságu fakutyát von

elő a zsebéből, melynek egy lába hiányzik.

Mint hogy ezek a leghosszabb napjai az évnek, Virnay kisasszonynak megengedik, hogy minden délután hozzon magával kis gyermekeket, játszótársakat. Mert Gaston még nincs megmentve: az egészség ide-oda ingadozik, tétovázik. Éppen a kritikus időszaknál tartanak: vajjon a természet lebirja-e a kórt, vagy erőlködésének végére jutott s megadja magát? Micsoda aggodalmas várakozás ez! A szegény sárga, beteges gyermek mosolyog s nem tudja, nem-e nemsokára a halál vár rá?

Nos, Gastonnak érdeket, okot kell adni arra, hogy éljen. A gyermeki élet legfőbb érdeke pedig a játék; szükséges tehát, hogy a kis barátok folytassák a látogatásokat. Csak az a baj, hogy azok a gyermekek csak olyan játékokat ismernek, a mikben sok mozgás van és ezekben ő nem vehet tényleges részt. Hát mit kell tenni? Mit kitalálni?

Szerencsére sok gyermek nem játszhatik úgy együtt, hogy nézeteltérések ne támadjanak közöttük. Így hát megvan a drága szerep: Gaston lesz a közbenjáró, a békéltető, a vigasztaló.

Először is fogócskát játszanak. Az első összezördülésnél Virnay kisasszony élesen közbeszól:

— Ne felejtsetek el, hogy Gaston a bíró.

Ő mondja meg, kinek van igaza! Neki mondjátok el a bajokat, nehézményeiteket.

A játék esélyei e pillanattól kezdve szinte lüktetően érdeklék Gastont, hiszen az ő kötelessége kibékíteni a haragosokat. Az élet felhabzik benne, szemei ragyognak, színe visszatér.

Egy javithatatlan veszekedő, egy dacos leány egyre vissza-visszajön hozzá, az ágya szélére ül, egyedül. Nem játszik többet, nem! Semmiesetre! Megcsalták! Na! Aztán meg nem is mulattatja a dolog. Nem. A szoknyácskáját huzogatja, a száját rángatja s Gaston egyebet sem tesz, mint hogy simogatja, csitítgatja. Micsoda édes szükségesség ez!

Most végre elhiszi, a mit Gaston mond, hogy nem egészen a többiek a hibásak s visszatér a játszók közé. De mindjárt ürügyet talál arra, hogy újra megharagudjék. Most „urnósdit játszanak és látogatósdiú”. De ő nem akar látogató lenni, mert sohase látogatott meg senkit. És urnó se akar lenni... na! egy szóval nem akar! Nem és nem!

Micsoda nehéz jellem!

A kis Gaston elragadtatva, lázas igyekezettel, azzal fogja tölteni egész lábadozási idejét, hogy ezt a rosszul játszó, dacos leányt, Mlle de Virnayt megszelídítse s rávegye arra, hogy tovább játsszék a többiekkel...

Brüll Zsigmond

Csapó-u. 19. sz.

Dusan felszerelt kész női ruha, leányka ruha, pongyola, blouz és női szövef üzlete megnyílt, hol a t. közönség a legizlésebb dolgokat olcsó szabott ár mellett szerezhetheti be.

Egy női-kosztüme angol kelme 9 frt.
3 méter szövet egy férfi öltönyre . . . 5 frt.
Tiszta selyem női blouz 5 frt.
Divatos gyapjuszövet női blouz 3—3.50-ig.
1 évtől 3 évesig gyermekruha 1 frt.

Kérem a címre ügyelni.

Az adózás.

Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a vármegyében az adózás a következő októberben: Befolyt egyenes adókan 227.357 kor., hadmentességi díjban 4833 bor., bélyegjövődékben 59.069 kor., jogilletékben 58.259 kor., dohányjövődékben (a város fogyasztásával együtt) 107.477 kor., fogyasztási és italadóban 26.712 kor., fizetési halasztást a pénzügyminiszter felhatalmazása alapján a pénzügyigazgató 18, a saját hatáskörében 1 esetben adott.

A vármegye rendszete.

Az alispán jelentése szerint október hónapban a vármegye rendszete kielégítő volt. A közbiztonsági állapotok nem zavartattak meg nagyobb bűnesettel. Amerikába 7 egyén kért utlevelet, a múlt hóról maradt elintézetlenül 6 kérvény. Kiadtak 9 utlevelet októberben. A múlt évben 11 egyén vándorolt ki, tehát kétfélével több, mint az idén októberben.

Az egészségügy.

A vármegye közegészségügyét dr. Losonczy Álmós főorvos referálta. Jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok a múlt hónapban kedvezők, amennyiben nagyszámú a születés, mérsékelt a halálozás. A szaporulat jelentékeny. A legelterjedtebb kóralak volt a légzőszervek hurutja s a csecsemők között a heveny bélhurut. Ronszoló toroklob 3 községben fordult elő: Böszörményben, P.-Ladányban, Szováton. Összesen 28 beteg gyermek közül 6 halt meg. Vörheny 6 községben mutatkozott.

Jelenti még a főorvos, hogy a vármegye két rendezett tanácsu városából a budapesti központi fertőtlenítő intézet tanfolyamára szakszerű kiképzésre két egyén küldetett fel. A múlt hó folyamán 573 születés volt, eihalt 279 ember. A szaporulat 272.

A tanügy.

A tanügyi állapotok, mint Csánky Viktor kir. tanfelügyelő jelenti, rendezettek voltak. A vármegyében a hadházi új iskola elkészült s az utófelülvizsgálat megejtése és az elszámolás a küszöbön áll. A miniszter a szoboszlói polgári iskolában a kézügyesítő tanfolyam tartását engedélyezte és 320 korona tiszteletdíjat ad Rakottyai László tanárnak. Egyeken az állami iskola igazgatója a felnőtt analfabé-ták tanfolyamát megnyitotta.

Jelen voltak.

Az ülésen Domahidy Elemér főispán elnököl. Jelen voltak: Kovács Gyula alispán, Czeglédy Mihály, dr. Losonczy Álmós, Pákozdy Sándor, Wessprémy István, Ternovszky Alajos, Dávidházy Sándor, Csánky Viktor, Reitz János, dr. Loóg Béla, Péntes Sárdor, Nábrácsky Béla, Ercesey Gyula, Latinovics Mihály.

A novemberi közgyűlés.**A jog- és pénzügyi bizottság tárgysorozata.**

E hó 18-án tartja meg Debrecen város novemberi közgyűlését, amelyen igen sok fontos tárgyat fognak elintézni.

Ez ügyek egy részének előkészítése végett a város jog- és pénzügyi bizottsága ma kedden délután három órákor ülést tart a város tanácstermében.

Az ülés tárgysorozatában a következő ügyek vannak.

A Debreceni Helyi Vasut részvénytársaság kérvénye a város címerének a villamos közúti kocsikon és a részvénytársaság hivatalos pecsétjének köriratán belüli mezőn a város címerének használhatóságának engedélyezése iránt.

Dr. Kenézy Gyula beadványa a „Haldás“-egylet részére átengedett Bethlen utca 3-ik számú telek ügyében.

A helybeli pénzintézetek ajánlata a városi pénzek elhelyezése tárgyában.

A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének megkeresése az új szénvételező telep részére telek átengedése iránt.

A debreceni református egyház kérvénye bérpalotája építésével kapcsolatosan a szabályozási terv megváltoztatása iránt.

Szöke Istvánné helybeli lakos ajánlata a tulajdonát képező Teleki-utca 66. számú háznak a város részére megvétele tárgyában.

Somogyvármegye közönségének megkeresése, mely mellett a kórházi orvosok és tisztviselőkkel egyenlősítése és fizetésük rendezése tárgyában a m. kir. kormányhoz intézett feliratát megküldi.

Egyéb esetleges folyó ügyek.

Végeladás

van

GLÜCK EDE

cipőüzletében

a Kistemplommal szemben
a Barakban.**Gyűlések a kamaránál****Értekezlet**

a terményhamisítások ügyében.

Hétfőn délután tartott ülést a kamara ipari szakosztálya Stegmüller Árpád elnökletével. Ez ülésen a kamarai közgyűlés ipari érdekű tárgyait vitatták meg.

Ezek közt különösen Debrecen város építési és közbiztonsági szabályrendeletének módosítását. Továbbá a kamarák új választási rendtartását.

Végül igen számos iparjogi ügyet és vásáregedélyezési kérdést. Véleményt mondott az ipari szakosztály számos államsegélyes ügyben is.

A kereskedelmi és iparkamara e hó

16-án, szerdán délután fél 4 órákor nagy értekezletet tart a mezőgazdasági termények és cikkek hamisítását tilalmazó törvény reformja ügyében.

Ez értekezletre a kamara összes iparos és kereskedő beltágjain és a helyi kereskedelmi és ipari érdekképviselőket kivül meghívta a kamara mindazon hatóságokat és szakintézményeket s szakembereket, akik e téren működni hivatvák.

Az esperanto nyelv.**Az első fölolvasás.**

Az Esperanto nemzetközi segédnyelvről lapunkban előre hirdetett nyilvános előadását ifj. Marich Ágoston fővárosi hírlapíró a városháza nagy tanácstermében vasárnap d. e. nagyszámú közönség jelenlétében csakugyan megtartotta.

A terem teljesen megtelt érdeklődő hallgatósággal annyira, hogy akik csak kissé is késve érkeztek, kénytelenek voltak visszafordulni, mert nem juthattak be a terembe.

Ifj. Marich Ágoston másfél óráig tartó szabad előadásában teljesen meggyőző érvekkel s előadásának a hallgatóság teljesen lebilincselő közvetlenségével mutatta ki, hogy a különböző népek és országok között ma már tényleg meglevő sűrű érintkezés és közvetlen közlekedés mellett okvetlen szükség van nemzetközi nyelvre, azaz olyan nyelvre, melyen bármely nemzeti nyelven beszélő emberek egymást könnyen megérthessék.

Vázolta az ilyen nemzetközi nyelvnek rendkívüli fontosságát az összembariság előhaladására és felálította a tételt, hogy az ilyen nyelvnek nagyon egyszerű szerkezetűnek és könnyen megtanulhatóknak kell lenni, mert aránylag csak kevesen vannak Istentől megáldva kiváló nyelvészeti tehetséggel.

Meggyőzően mutatta ki ezután, hogy erre a célra sem a latin nyelv, sem pedig egyetlenegy élő nemzeti nyelv nem alkalmas, mert mindegyik nyelv logikátlan és olyan, hogy rengeteg sok bennök a szabályok alól való kivétel és épen ezek miatt sok idő, fáradság és költség mellett is csak nehezen sajátíthatók el.

Régóta igyekszik már az emberiség ilyen nemzetközi nyelv létrehozására, a sok száz meg száz féle kísérlet közül a legjobb, legmegfelelőbb az a kísérlet, amelyek Dr. Zamenhof Lajos varsói orvos adó ki Lingvo internacia néven egy 1887-ben 5 féle (francia, angol, német, lengyel és orosz) nyelven, mely kis munkája alá nem a maga nevét, hanem Dro Esperanto (Reménylő doktor) álnevet írott. Ezért hívják ezt a nemzetközi nyelvet Esperanto nyelvnek.

E nyelvnek alapeszméje abban áll, hogy az alapfogalmak jelzésére csak olyan tőszókat vesz fel, melyek több művelt nemzet nyelvében előfordulnak s ezekből az általa megállapított képzők segítségével képez újabb és

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők

4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi“ címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

ujabb szavakat a különböző fogalomárnyalatok kifejezésére.

Az ilyen nemzetközileg elterjedt szavakat pedig még a közép- és felső iskolások is nagyrésztben mind ismerik.

Ez állítását igen érdekes példákkal világosította meg; pl. kiki a maga kedvenc zsrnájában naponként olvas a politikáról, a teátrumról, a különböző kongresszusokról, kulturális kérdésekről, faktumokról, aztán időtőlétől elolvashatja a zsrnájja végén levő nagyszámú anoncokat, reklamokat stb.

Ezek alapján aztán néhány percig tartó rövid kis próbatanítást mutatott be a hallgatóság által az esperanto nyelven általa tett kérdésekre esperanto nyelvű válasza mindenkit meggyőzött e nyelvnek egyszerűségéről és könnyen megtanulhatóságáról.

Előadja továbbá, miszerint nagyon fontos mindenkire nézve, hogy az esperanto nyelv megtanulása után az esperantó nyelvben való állandó gyakorlás céljából ki-ki legalább egy esperanto lapot járasson és olvasson, továbbá, hogy esperantó csoportba (csoport, kör) tömörüljenek, hol egymásközt az esperantó nyelven való beszélgetésben magukat folyton gyakorolják.

Végre beszélt az esperanto jelenlegi nagy elterjedtségéről és egész halmaz esperantó nyelvű lapokat mutatott be a hallgatóságnak.

Az előadás végén felhívta a hallgatóságot, hogy mindazok, akik az esperanto nyelvet megtanulni óhajlják, legyenek szivesek f. hó 14 én hétfőn este 6 órakor a ref. főiskola 2. sz. akadémiái tanácstermében megjelenni, hol néhány órára terjedő esperanto tanfolyamot nyit. A tanítás ingyenes lesz, csupán a La Verda Standardo esperanto lap előfizetési díja fejében fizet ki-ki 5 koronát s ezenkívül ő kis esperanto szótárral ingyen látja el a hallgatóit.

A hallgatóság ifj. Marich Ágoston urat szép előadásáért élénk éljenzéssel honorálta s a tanúsított nagy érdeklődés arra enged következtetni, hogy városunk művelt közönsége is nagy számmal fog az esperantismus jelvénye a zöld zászló (La verda standardo) alá csoportosulni.

Nagy vasuti katasztrófa

Tizennyolc sebesült a nagykátai állomáson.

A nagykátai vasuti állomáson vasárnap kora reggel nagy szerencsétlenség történt. Egy tehervonat, melynek nem jelezték tilosra a bejárást, neki szállt az állomáson veszteglő és zsúfolt személyvonatnak. A személyvonat két utolsó kocsija az összeütközés folytán darabokra zúzódott s a kocsik utasai közül tizennyolcan megsebesültek, ketten halálosan, hatan súlyosan.

Érdekes, ha a debreceni vonat 20 perccel korábban érkezik, azzal történik meg ez a nagy vasuti katasztrófa. Pesten különben az a hír volt elterjedve, hogy a Debrecenből induló vonattal történt az összeütközés, a mely vonat akkor az összeütközésből támadt akadályok miatt későn érkezett.

Az eset részletei különben a következők:

Borzalmas karambol.

Vasárnap reggel a Nagykátáról Budapestre induló 613. számú személyvonatnak neki ment a Szolnok felől jövő 645. számú tehervonat, olyan erővel, hogy a személyvonat végére kapcsolt kocsik közül kettő darabokra tört.

A karambol pillanatában a személyvonatot éppen el akarták indítani. Az összeütközés nyomán borzasztó pánik támadt. — Az utasok fölé huzott hálóból minden podgyász leesett és estében kisebb-nagyobb sérüléseket ejtett az utasokon, akik az előre kapcsolt kocsikból rémülten ugráltak ki. Az utolsó kocsikból jajgatás és panaszos nyöszörgés hallatszott.

Mikor a sértetlenül maradt utasok és az állomás személyzete első rémületéből magához tért, lázas izgalommal látott a mentéshez.

Valamennyien a roncsos zuzódott kocsikhoz tódultak és egymásután emelték ki a sebesülteket. Ketten ezek közül elvesztették eszméletüket, talpra állni kívülik még hatan nem tudtak.

Az életveszedelmesen sebesültek közül az egyik asszony, Csuha Istvánné, a báránai pályáról negyvenhárom éves felesége, aki súlyos agyrázkódást szenvedett. A másik halálosan sérült Csaba Imre harmincöt éves földmészáros helyi földmészáros, aki bordatörést szenvedett.

A személyvonat minden utasa az összeütközést követően körül tolongott. A mentés csak lassan és nehezen mehetett, mert az összeütközés kocsik romjai alól kellett kiszabadítani a sebesülteket. A személyvonat utasai között egyetlen orvos sem volt, be kellett tehát várni, amíg a pályatorvosok és a nagykátai orvosok előkerültek.

Csuha Istvánnét és Csaba Imrét, a kik véresen, eszméletlenül feküdtek, az állomásfőnök szobájába vitték be. Ott feküdtek aztán minden segítség nélkül, amíg husz perc eltelté után megérkeztek a pályatorvosok és Nagykátáról, a városból még két orvos.

Még tizenhat sebesült.

A romok aól egymásután kerültek ki véresen és összezúzva a megsebesültek, s upa szegény munkásember, a harmadik osztály utasai.

Lassan haladt a mentés munkája, mert a tehervonat mozdonya félig ráfutott a személyvonat utolsó kocsijára, a mozdony eleje ferdén a magasba emelkedett s a romok eltakarításánál minduntalan attól rettegetek, hogy a lokomotív lezuhan. Vasgerendákkal támasztották alá. Hatán sebesültek meg súlyosan. Ezek a következők:

Liszkey Mihály 18 éves csibakházai földmészáros. Ballában és homlokán sérült meg.

Posta György 17 éves csibakházai földmészáros. Kezén, lábán és fején vannak sérülései.

Dani Lipót 17 éves csibakházai földmészáros, aki jobb lábán és fején sebesült meg.

Becsei Sándor 36 éves földmészáros helyi földmészáros. Jobb lábán és bal kezén sebesült meg.

Haláti Pálné 34 éves szarvasi lakos, aki arcán és

Bercs Sándorné 55 éves szarvasi lakos. Fején szenvedett súlyos sérülést.

Még tizen sérültek meg, de nem veszedelmesen.

A két életveszedelmesen és hat súlyosan sebesült szerencsétlenül föltették az Arad felől érkező 504. számú személyvonatra, amelynek egyik harmadosztályú vagonját rendezték be hirtelenében betegszállító kocsinak.

Az aradi vonat, amelynek reggel nyolc óra huszöt perckor kellett volna Budapestre megérkeznie, két és fél órát késett,

csak tizenegy órakor rohogott be a keleti pályaudvarra.

A vizsgálat

A vonatot nyolc mentőorvos várta automobillal és három mentőkocsival. A mentők a sebesülteket a Rókus kórházba szállították, ahol nyomban ápolás alá vették őket. Az orvosok Csuha Istvánnét és Csaba Imrét menthetetlennek mondják, a többi sebesült fölépülésében azonban biznak. Nagykátán e szerencsétlenség után nyomban megkezdődött a nyomozás amelynek eddig csak annyit sikerült megállapítani, hogy a karambol hibás váltóállítás folytán történt és hogy így azért nem a szemaforok kezelésével megbízott tisztviselő a felelős, aki a tehervonat előtt szabadnak jelezte az állomásra való bejárást,

Értesítés.

A t. jogkereső közönség figyelmét van szerencsém föl hívni arra, hogy

ügyvédi irodámat

BETHLEN-UTCA 10-ik szám alatt (a Komlóssy-házban) megnyitottam.

Tisztelettel

Dr. Komlóssy Imre

ügyvéd.

Bajok a kisvasuttal.

Följelentések a társaság ellen.

A debreceni helyi vasut ellen különösen amióta a gőzüzemek villanyosra való átváltatásáról van szó, annyi panasz, kifogás és följelentés érkezik be a tanácshoz és a rendőrséghez, hogy azoknak elintézésére külön hivatalok kellenének. Szinte csodálatos az a jóakarát és türelem, amellyel Debrecen város tanácsa ezeket a panaszokat elintézi s nem figyelmezteti a kisvasut direktióját loyálisabb és üzleti érdek mellett a város igen gavalléros közönségeinek érdekeit szem előtt tartó viselkedésre.

Legutóbb két panasz hangzott megint el.

Egyik az, hogy a kisvasut a főbb utcákon nem azokat a vezeték tartókat alkalmazta, amelyeket a Piac-utcán, tehát egyetlen fő utcán alkalmazott.

A kisvasut ugyanis a csinosabb vasoszlópokat csupán a főbb utcákon köteles fölállítani. A miniszter pedig megállapította, hogy Debrecenben fő utca csupán a Piac-utca. Erre a kisvasut igazgatósága volt olyan gavallér és csinosabb (?) oszlópokat csakis a Piac-utcán állított föl. Nem tekintette főbb utcának sem a Péterfiát, sem az egész Kossuth-utcát. Pedig ha jól tudjuk azok is főbb utcák és különösen a nagyerdőbe vezető ut az egyiken, amelyen az idegen, ha Debrecenre megtekinti, — okvetlenül végig halad.

A másik panasz a Piac- és Hatvan-utcai lakosok és kereskedők részéről hangzott.

Tisztelettel értesítem Debrecen és Vidéke közönségét, hogy minden a **kaptafa** szakmába vágó munkát raktáramon levő száraz anyagból készítek és azt, ugy helyben, mint vidékre, megfelelőleg gyorsan és pontosan eszközölöm. B. megbizásait kérve, maradtam teljes tisztelettel

Timmer Sándor

sámfa és kaptafakészítő. Morgó-u. 7.

A szerződés szerint ugyanis, amelyet Debrecen városa a debreceni helyi vasutal költött, az egyik pont ugyanis olyan — a kisvasut igazgatósága szerint — amelybe azt is bele lehet magyarázni, hogy a kisvasut szállította teherkocsik a Piac-utca és a Hatvan-utca vágányain órákig, sőt napokig is előlhatnak.

A kisvasut igazgatósága úgy is magyarázta a szerződést és megtörtént, hogy a teherkocsik a vágányokon és pedig éppen a város legforgalmasabb részén a Piac-utcán, ahol majdnem az egész város közlekedése bonyolódik le és a Hatvan-utcán, ahol most a csatornázási munkálatok is folynak, egész napon, vagy több órán át állottak a kisvasuti teherkocsik.

Ennek az lett a következménye, hogy a közlekedés megakadt, a tengelyen szállított áruk lerakásával igen sok baj volt s a Hatvan utcán pedig a forgalomnak szünetelni kellett.

Emiatt azután a főkapitány, akihez igen sokan fordultak panaszal, megindította a kihágási eljárást és kötelezte a Kisvasutat, hogy csak reggel hat előtt és este kilenc után állassa a vágányokon a kocsikat.

Eddig összesen harminckilenc följelentés érkezett be a főkapitányhoz ez ügyben s napról-napra újabb és újabb panaszok érkeznek, ezekben mind külön-külön kihágások, amelyekért azonban most még nem vonhatja felelősségre főkapitány a kisvasut igazgatóságát, mert eltiltó határozata ellen is felebbezett a kisvasut igazgatósága.

Nagy hangon jelenti ki ebben a felebbezésben, hogy a főkapitány nem is jogosult az ügy elbírálására és magánjogi perrel fenyegetőzik.

A felebbezést valamelyik legközelebbi ülésen fogja tárgyalni a tanács.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbetegségek, húsvényes, csukorbetegség, vörhenyes és hurutos bőrbetegségek, különösen hatásos.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ártányrészletekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Balnye-Lipóci Salvator-forrás-üzemeltető, Budapest, Rudóváros, 8.

UJDONSÁGOK

A király örül

Debrecen fejlődésének.

*

Magas helyről hangzott ma el szó Debrecenről. A magyar király mondta azt, hogy örül a legmagyarabb város fejlődésének és mondta olyan embernek, akiről egész Debrecen tudja, hogy a város fejlődését igazán akarja, annak előhaladásáért mindent elkövet és elkövetett: Bakonyi Samunak.

Azt mondta a király, örömmel tölti el Debrecen fejlődése s örömmel tölti el az, hogy az egyetemért Debrecen közönsége áldozatokat hozott s hoz.

Vigyázz!

Tisztelettel értesitem Debrecen város és vidéke közönségét, hogy **Üzlet átadás.** Tisztelettel értesitem Debrecen város és vidéke közönségét, hogy Kossuth és Batthyány-utca sarkán fenálló „Kékre festett kirakat” cím alatti fiókküzletemet fiam ifj. **Molnár Lukácsnak**, ki sok éveken át munkatársam volt nekem rövid idő múlva végleg átadom, ennél fogva ezen fiók üzletemben levő összes áruim mérsékelt árban ajánlom tisztelt vevőimnek.

A mai delegációs ebéd alkalmával történt a dolog.

Az ebédet követő cercén a király megszólitotta Bakonyi Samut Debrecen város második kerületének képviselőjét is.

A király örömet fejezte ki a fölött, hogy Debrecen erősen fejlődik.

Bakonyi Samu megköszönte a feiség érdeklődését és a következőket mondta:

— Most minden hazafias áldozatkész-ségünket, anyagi erőinket egyesítjük a debreceni egyetem érdekében.

— Örvendek. Valóban szép, hogy ez a nagy magyar város ezért a szép célért ilyen nagy áldozatot hoz.

— **A népszámlálás Debrecenben.** A statisztikai hivatal ma küldte meg a városnak az összes népszámlálási nyomtatványokat. Ugyancsak ma értesítette a belügyminiszter Debrecen városát, hogy nem engedi meg, hogy a bejelentő hivatal ujjászervezéséhez a népszámlálási adatokat használják fel.

— **A debreceni kulturpalota.** A tanács mai ülésén köszönetet szavazott a kultuszminiszternek, amiért tárcája terhére a debreceni kulturpalota költségeinek fedezéséül fölveendő 300,000 korona kölcsön törlesztésére 15000 koronát vett föl. Együttal fölkererte a tanács a polgármestert, hogy kérjen a nagyobb pénzintézetektől ajánlatot a kölcsönre.

— **Református tanítók délutánja.** E hó 12-én, szombat délután tartották a ref. tanítók első délutánját. Ez alkalomból díszes és előkelő közönség töltötte meg a Royaltermét. A műsort Magyar Imre és fia zenekara nyitotta meg, mely után Tassi Miklós, a ref. tanítók Segélyegyesületének elnöke lépett az emelvényre s tartott élvezetes, tartalmas felolvasást. A régi idők tanítási rendszerét mutatta be egy öreg „mester” alakjában. Az ügyes, avatott tollal megírt felolvasás derűltégen tartotta a hallgatókat. Törös Károly tetszéssel fogadott énekszámai után Szombathy Mariska adott egy monológot elő, nagy hatást keltve az előadás művészetével. — Jánossi Zoltán izzó, hazafias költeményeit zugó tapsviharral jutalmazta a közönség, mely után Varady Aurél nádudvari tanító művészi zongorajátéka következett. A műsort tombola fejezte be.

— **Szerencsétlenség az építkezésnél.** A debreceni első takarékpénztár új palotájának építésénél végzetes szerencsétlenség történt. A második emeleti állványról lezuhant délben egy Kiss István nevű 46 éves napszámos. Kiss munkaközben nem vette észre, hogy az állvány szélén áll s így történt, hogy a magasból egy csomó törmelékre esett. Belső sérüléseket szenvedett Kiss, akit társai fiakkere a kórházba vitték, most élet és halál közt vívódk.

— **Lebontják a Stencinger-házat.** A Stencinger-ház lebontása ügyében tudvalevőleg határozott a város közgyűlése. Még pedig úgy, hogy a jövő év május havában a házat elbontják. Ezt a határozatot több törvényhatósági bizottsági tag utóbb megfelebbezte. A miniszter ma táviratilag értesítette Kovács József polgármestert, hogy a közgyűlés határozatára vonatkozó döntést írásban közli a várossal, ez azonban nem képezhet akadályt, hogy a Stencinger-ház jelenlegi bérloinek a város fel ne mondhasson. Értesülésünk szerint a tanács holnap a bérlokkal közli, hogy május elsején ki kell költözködni.

— **A világítási vállalat igazgatósága** értesíti a t. közönséget, hogy a gázgyárnak 2 év óta folyamatban levő kibővítési munkálatai befejeztettek és mostantól fogva a város egész területén kifogástalan mennyiségben és minőségben áll a gáz rendelkezésre.

Ezen körülmény lehetővé teszi a nagyobb fényerejű és amellet kisebb gázfogyasztású lefele égő (invert) gázlámpák általános alkalmazását, melyek most már a városi lámpaüzletben (Piac-utca 81.) kaphatók.

Hírül adja egyszersmind az igazgatóság, hogy alkalmi vétel útján nagyobb mennyiségű egyszerűbb és díszesebb gázkandallót sikerült igen alacsony áron beszerezni, melyeket beszerzési áron bocsát a t. közönség rendelkezésére. E kedvező alkalomra és a gázfűtés nagy előnyeire a t. közönség figyelmét felhívjuk.

— **A Szabadiskola.** Kedden e hó 15-én Török Péter ref. főgimn. tanár folytatja előadását az általános fejlődéstől. A mai előadás fel fogja ölelni a sejtek és az egysejtű élőlények életének ismertetését, külső ingerek iránti érzékenységének szaporodásának jelenségeit és a szövetek keletkezésének processzusát. A nagyérdékű előadás délután 6 órakor kezdődik az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1. c. II. em.) és teljesen ingyenes. — A f. hó 17-ére hirdett előadás, amelyet dr. Szász Adolf orvos tart a halothamvasztásról, a városháza dísztermében lesz s vetített képekkel fog kísértetni.

— **Jabeank, színházi sálak, gyönyörű szép arcfátylak Vidánál Városház alatt.**

— **Árverés a vasutnál.** A magyar királyi államvasutak helyi főnöksége árverést hirdet a vasuti kocsikban és a várótermekben elhagyott tárgyakra, bőröndökre, táskákra, kalapokra, esernyőkre, botokra, ruha- és fehérneműekre stb. Az árverés Debrecen állomás podgyász felvételi helyiségében 1910. évi november hó 17-én, délután 2 órakor fog nyilvánosan megtartatni. Tekintettel arra, hogy a befolyó összeg a helybeli szegény-alap javára fordittatik, ezton is felhívjuk az árverésre a közönség szives érdeklődését.

— **Csütörtöki felolvasó-est.** A róm. kath. főgymnázium dísztermében folyó hó 17-én, csütörtökön délután 5 órakor tartandó második felolvasó-est műsora a következő:

1. Schuihoff Op. 6. Grande Valle brillante, zongorán előadja Alber Lujza urleány.
2. Solomos és Kalvos. Irta s felolvassa dr Földy József ur.
3. a) Hulló falóvél. b) Kuplék. Fűtyöli s zongorán kíséri Debreczeni Margit urleány.
4. A civis város fotográfiája kínai világításban. Irta Mihailovits Jenő, felolvassa Békés Gyula ur.
5. Konti József Talmi hercegnő c. keringője. Éneklő Adamek Hermin urleány, zongorán kíséri Alber Lujza urleány.
6. A gyáva. Rudnyánszky Gyula költeménye. Szavalja Kovácsy Miklós ur.
7. a) Erdélyi D. Concert etude. b) Erkel: Bánk-bán. Czimbalmon előadja Mauk Emilia urleány.

Ezen rendkívül érdekesnek ígérkező felolvasó-estére jegyek válthatók Antalfy József főtéri könyvkereskedésében. Üllőhely ára 60 fillér. Állóhely 30 fillér.

— **Modern ridikülök, szép női gallérok, férfi és női nyakkendők, glace kesztyűk, esőernyők Vidánál Városház alatt.**

Kékre festett kirakat.

Vigyázz!

MOLNÁR V. J. és TÁRSA

Cégtulajdonos: **Molnár Lukács.**

Kossuth- és Batthányi-u. sarok, színházzal szemben.

— **Remek szép szőrmeboák, muffok, kötött aísóruhák rémolcsón kaphatók Vidánál Városház.**

— **Játékból halál.** Borzalmas szerencsétlenségről ad hírt nádudvari tudósítónk. Szkupin István nádudvari 13 éves gyermek tegnap délelőtt 9 órakor több társával játszadozott; játékközben azt mondta Szkupin István társainak, hogy ő megmutatja, mint lehet valakit felakasztani és bement az istállóba, hurkot kötött a nyakára. Közben a többi gyerekeket kiküldte, hogy háborítlanul elkészülhessen a játékkal, de mikor a kötelet már a nyakára tette, vagy megcsuszott, vagy a lovaktól ijedt meg és a lába támasztékot veszítve, a megszoruló kötél megfojtotta. Játéktársai megunva a várakozást, bementek, de már akkorra halott volt. — Tíz éves öcscse vágta le a kötétről.

— **A korcsolyapálya ügye.** A debreceni tornaegylet elnöksége felkeri azokat a t. hölgyeket és urakat, akik a korcsolyapálya létesítése érdekében aláírási ivatek kaptak, hogy tekintettel az úgy nagyon is sürgős voltára, a még náluk levő aláírási ivatek mielőbb beküldeni sziveskedjenek. Az aláírási iv a beérkezése után összehívandó értekezlet az aláírás eredményéhez képest fog a korcsolyapálya ki, vagy ki nem építése felett dönteni. Annyit jelezhetünk, hogy az eddig beérkezett aláírásokkal a korcsolyapálya kiépíthetése biztosítottak nem látszik, még ha azt a tekintélyes összeget számításba vesszük is, amit a helyivasut intézői hozzájárulásként kilátásba helyeztek. A sport ezen ága iránt érdeklődő közönségnek a jó alkalmat nem kellene elszalasztani. Alig hisszük, hogy a helyivasuttól később hasonló mérvű támogatást lehessen kapni. Másfelől azt is tudjuk, hogy a Fried és Adorján csatornaépítési vállalkozó cég olyan jutányos áron állítaná elő a föld- és betonmunkákat, amilyen áron azt más vállalkozó el nem vállalhatná. És ami szintén fontos szempont ennél a dolognál, alkalmazottainak nagy száma mellett egy-két hét alatt készen tudna lenni az egész munkával.

— **Gyász.** Mély gyász és sulyos veszteség érte lapunk kiadóhivatalának egyik tisztviselőjét: Molnár Lászlót kis leánykájának az elvesztésével. A mélyen sulytott család gyászra iránt általános a részvét ismerői és barátai körében. A szomorú esetről a következő gyászjelentést adták ki: A legmélyebb fájdalom érzetével tudatjuk szeretett kedves leánykánk Jolánka folyó hó 13-án, életének 5-ik évében váratlanul történt elhunytát. Kedves, felejthetetlen kis halottunk földi részei folyó hó 15-én délután 3 órakor a kórház halottas termében tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben fognak eltemetni. Mely végtisztességtételre rokonnainkat, jóismerőseinket bánatos, vérző szívvel meghívjuk. Debreczen, 1910. november 14. Bánatos szülei: Molnár László és neje Kelemen Mária. Nagymamája: Özv. Kelemen Ferencné sz. Niházy Karolina. Testvérei: Irénke, Zoltán, Gabi, Ibolya. Nagynénjei: Dézsy Lajosné, Kelemen Róza és fia, Sárközy Sándorné, Kelemen Erzsike és gyermekeik, Tompa Tamásné, Molnár Terézia és leánya. A temetést Bihari Károlyné utóda temetési intézet rendezi.

— **A kékre festett kirakat mai hirdetését a n. é. közönség figyelmébe ajánljuk.**

— **Nőizenekar.** A megnagyobbított Remény-kávéházban november hó 20-ától naponta, jó hírű nőizenekar játszik. Tisztán kezelt bel- és külföldi borok kaphatók. Pontos kiszolgálásról gondoskodik Weisz Márkus, kávé.

— **Nyilvános köszönet.** Dr. Nyiri Ernő ügyvéd ur 10 koronát volt szives a Szabadiskola céljaira adományozni. Ezért a Szabadiskola vezetősége nevében hálás köszönetét tejezi ki dr. Kovács Gábor jogakad. tanár.

— **Zenekari próba.** A debreceni filharmonikus zenekar ma kedden este pontban 8 órakor a Debreceni Zenede Csapó-utcai helyiségében próbát tart, melyre a zenekari tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség. Egyúttal felkéri mindazokat, akik a mult próbán a hangjegyeket tanulás céljából magukkal vitték, hogy azokat a ma esti próbára elhozni sziveskedjenek.

— **Életunt asszony.** A vasárnap nem mult el anélkül, hogy valami nagyobb esemény ne történt volna. A Debrecen határában levő Szepes puszta Farkas Julia nevű asszony tegnap délután borolvával elvágta a nyakát. A szerencsétlen elvérzett. Levelet hagyott hátra, amelyben elbucszik hozzátartozóitól s kijelenti, hogy azért lett öngyilkos, mert gyógyíthatlan beteg volt.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szencziósak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKAN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

A nagyváradi repülőnap.

G. W. Hamel sikere.

A debreceni repülések fiatal hőse G. W. Hamel tegnap Nagyváradon mutatta be a repülés művészetét.

A Bóné-kuti gyakorló tere, ahol a repülés történt, óriási közönség töltötte meg, a legkiváncsibb várakozással tekintvén a század legnagyobb csodája elé.

Az idő gyönyörű volt. A levegő tiszta s majdnem mozdulatlan. Igen alkalmas a repülésre.

Fél 3 óra volt délután, mikor kivontatták a gépet. A csinos és formás kis masina általános csodálkozást keltett s szinte hihetetlennek látszott mindenki előtt, hogy pár pillanat múlva már ott lebeg a szemük előtt magasan a levegőben, majdnem a felhők között.

Majd megjelent aviatikus dresszben a pilóta, akit a közönség őszintén megbámult és lelkesen megéljenzett.

Az idegek fel voltak csigázva. Mindenki látni szeretett volna s kíváncsian tekintenek a szemek a gép felé, amelybe az aviatikus a gép figyelmes megvizsgálása után csakhamar beült.

Megindult a motor. Tompa, zakatoló zugás kellekezett, a propeller-kerekek pörögtek, mindenki felállt s szinte visszafojtott lélegzettel várta a történendőket.

Hangos kiáltásoktól és zugó éljenzésektől visszhangzott a tér, mikor a gép megindult s óriási iramban száguldott előre, míg lassan felemelkedett a levegőbe.

Gyönyörűség volt nézni a masina-madár biztos repülését, amint föl-alá lebegett a levegőben, szép és sima köröket rajzolva.

A közönség tombolt a lelkesedéstől s valósággal mennydörgésszerű hanghullám reszkettette meg a levegőt.

Még kétszer ismételte meg Hamel a repülést, miközben a legcsudálatosabb produkciókat mutatta be a közönségnek. Bemutatta a hosszú hullású felszállást, úgy, hogy a közönség láthassa, amint ez a könnyű

szitakötő alaku versenygépé 85 kilométer sebességgel gurul a földön. Bemutatta a körrepülést a gép erős elhajlásával, a siklórepülést, hullánrepülést stb. Föl-fölszállt a borzalmas magasba, majd leereszkedett majdnem a földre, hogy ismét emelkedjék újra a fellegek felé.

Gyönyörű volt mindenik fölszállás és nagyon szép mindenik leereszkedés.

A közönség valósággal ünnepelte a kitűnő aviatikust, akit itt is elhalmoztak kitüntetésekkel.

Érdekes, hogy G. W. Hamel, mennyire anyagi érdek nélkül űzi az aviatikát. A repülés jövedelmét ugyanis Párisba küldi el, a szerencsétlenül járt Blanchard özevegének.

A repülést Nagyváradon is Letzer József, Hamel lelkes impresszáriója rendezte.

SZINHÁZ.

* **A hajduk hadnagya.** Rajna Ferenc és Czobor Károly szép dajjátékát elevenítette fel tegnap este a színház. Az előadás sikerült volt. Különösen jó volt Horváth Kálmán, aki Boronay Imre szerepében gyönyörű alakítást nyújtott. Igen szépen énekelt az egyes énekszámokat. Különösen szépen az első és második fölvonás dalát énekelt művészi képen. Külön kell megemlékeznünk arról, hogy Horváth drámai erővel játszott és énekének szépségét felülmúlta jó játéka. Az est folyamán nem egyszer lelkesen tapsolta meg a közönség. Jók voltak még Borbély Sándor s a többiek is. Jó volt Szilassy Etel is, akinek Barbarina szerepében keveset kell énekelnie. Zilahi Gyuláné Singhoffer Vilma gyönyörűen énekelt.

* **Csokonai.** Szerdán este 17-én ünnepli a debreceni színház Csokonai születésének évfordulóját. Ez alkalommal színre kerül Szatmáry Zoltán postikus egyfelvonásos színműve Csokonai. A színmű a Nagyerdőben játszódik, hol a főiskolai diákok a Csitvári krónikát írják. A kis egyfelvonásos fölöleli Csokonai első szerelmét, amelyről csak az irodalom történet emlékezik meg. Csak annyit tudunk, hogy mielőtt Lilláját ösmerte volna egy Rózsika nevű leányt szeretett itt Debreczenben. A főbb szerepeket ez érdekes darabban Thury E., (Csokonai) Borbély, Pataky, Kemény, Kelemen, Kardos, Torma, Deesy játsszák. Az egyetlen női szerepet Huzella Irén adja. Csokonai után Sardou szellemes vigjátéka a Csapodár kerül színre. — **Kard becsülete.** Napról-napra folynak a próbák Zilahi igazgató vezetése mellett, Karalitzky ndrekivül érdekfeszítő társadalmi színművéből.

TÁVIRATOK.

Föllázadtak a kolerás hajón.

Titel, november 14. E hó 9-én a Tóth Ferenc szegedi hajótulajdonos „Hazám” gőzösén Tomaskó Márk 34 éves fűtő ázsiai kolerában megbetegedett és még az éjjel meghalt. A vesztgár alatt levő hajósnép fellázadt.

Tolsztoj megkerült.

Moszkva, november 14. Tolsztoj a kalugai kormányzóságban levő Smardinsky női-kolostorban van.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSÓ.

Wacha Róbert

modern tisztító és műfestő intézete

m e g y i l t .

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a **leghitűnőbb házi szer a**

Hollandi GYOMORCSEPPER

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban

Debrecen.

Minden takarékos háziasszony saját érdeke

Sirius

fém-tisztító
szerrel

tisztítani,
amely a jelenkor legideálisabb fém-tisztító szere.
Gyártja: **HERCZEG és GEIGER** vegyszertári gyár
Budapest.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren,
vagy a főtérhez közel,

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságú, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából.

Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bérbe veszi.

Cím a kiadóhivatalban.

Tudomására hozom a t. vevőközönségnek, hogy sikerült egy nagyobb vételt olcsó árban Budapestről hozni, amik ideiglenesen **Arany János-utca 15. sz.** a kuttal szemben a következő árban kaphatók:

A legújabb divatu kötények
30 kr.-tól feljebb.

Férfi és női ruhaszövetek
30 kr.-tól.

Férfi és női ernyők . . . 50 kr.-tól

Finom zsebkendők . . . 10 kr.-tól

Orvosilag rendelt fűzők, nyakkendők
20 kr.-tól.

A legfinomabb **kelengye vászon**
és sok más cikkek.

Breider H.

Sürgős megbízásunk van

10.000.000 korona törlesztéses jelzálogkölcsön

elhelyezésére I. és II. helyre **földbirtokokra** és nagyobb városokban levő **házakra, 4 1/2%-os ksmatra.**

Kölcsönök a legmagasabb becsérték kétharmad része erejéig a **legelőnyösebb feltételek mellett** engedélyeztetnek.

Felvilágosítással költségmentesen szolgál:
PROPPER és ÖRLEI bank- és váltó-üzlete
Budapest, VI. Andrásy-ut 32.

Házlebontás miatt mélyen leszállított árak!

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Horovitz Zsigmond papirkereskedése

Debreczen, Fiac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Minden iskolában érvényes

füzeteket

rajzeszközöket

vonalzókat

rajztáblákat

rajztömböket

Üzleti könyvek

(strazza, pénztári és főkönyvek)

bámulatos olcsó árban.

Irodai papírok és írószeresek

nagy választékban.

Anthracen író- és másoló tenták

gyári árban.

A Kereskedelmi Iskolákban szükségelt összes füzetek, rovatolt papírok legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

Ez idén még nem létezett
olcsó árak mellett

férfi, női, fiu és leány

Czipők

óriási választékban.

Kizárólag saját gyártmány.
Beszerezhető

Fischer Menyhért
czipő üzletében.

Piac-utca 3. sz. alatt.

Alapított 1882.

Telefonszám 729.

SZENDRŐ

SÁNDOR

Zongora-

és Hangszerkészítő

Debreczen

Zongora, Gramofon és Hangszeráru
raktára

Batthyány-u. 22. sz.

alá helyeztetett át.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota.

A NAGYLÉTAI GŐZMALOM szabad kézből eladó vagy haszonbérbe kiadó. Értekezhetni Bende Józseffel Kisvárdán.

LAPKIHORDÓ ASSZONYOK felvételnek a kiadói hivatalban. Piac-utca 12,

KEVÉS DIJAZÁS mellett könyvvezetést, levelezést vállal végzett könyvelő esteli órákban. Cim a kiadóban.

BOLTHELYISÉG a Csapó-utca 10. számú házban kiadó. Értekezhetni az udvarban.

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos árért Póssy Hegedüs Sarolta okleveles cimbalomtanító. Péterfia u. 61. sz. a.

Telefon
31-49.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal
kitüntetett és első orvostanárok
által ajánlott, kitűnő minőségű

Telefon
31-49.

Eszterházy Cognac

mindenütt kapható! Az

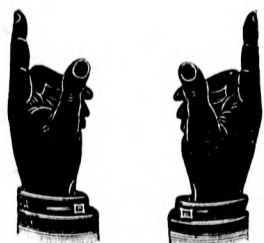
Eszterházy cognac a közönség kedvenc itala.

Eszterházy cognacgyár

központi irodája:

BUDAPEST, V., Csáky-utca 14. szám.

Képvisel és raktár:
LACZKA LÁSZLÓ urnál
Debreczen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak!

Locomobillók és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalók, lóherocséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrató- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmaszállítók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecskavégők, répvágók, darálóok, őrlőmalmok, egytemes aczélpékék, 2- és 3-vasú okék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Női ruhaszövetek

az őszi és téli idényre, valamint flanellek, barchetek, fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők, arcfátyol, divatszövetek, gyöngy- és bőr díszítések, menyasszonyi selymek, koszorúk és fátyolok

legolcsóbb szabott árban!

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

DEBRECEN, Rózsa-utca I. sz.

Alapított 1842. évben.

Vaskályhák

köszénfűtésre és fafűtésre.

Premier folyton égő KÁLYHÁK.

Takarék tüzhelyek,
Francia konyhák
nagy raktára

Sesztina Lajos

vaskereskedésében. Piacz-u. 23.

